

اینجا بود بکنر از و کلاه اجمان (تکرست)
و قائل برپالنوع بوده است گفته و بالنوع فکر و
فاه را می بینم از دروازه نگاه کرده و نصف دروا
باز کرده می خواهد خود را داخل خاک ها نماید
و دشمن هم ازقب آن طوری هجوم آورده که یک
دفعه آن فکر داخل خاک ما خواهد شد گفتند علاج
چیست گفت تمام ملت ربع عایدات خود را بدهند
تمام و کلاه صدا بلند کردند و تصویب نمودند بپینید
تاچه خدمه همراهی داشتند.

(درخصوص رفتن ظل السلطان مذاکره شد)
دکتر ولی الله خان - از اینکه اهل مجلس
بیجان بودند رای ندادند ولی سکوتی کردند که آن
موجب رضا است ولی در صورتیکه سوء ظنی بین
دولت و ملت است بیکطرف از دولتیان که سوء ظن
پیدا کردند اگر هیئت وزرا ضمانت میکنند برود
و الا نه.

حاج محمد اسماعیل آقا - مکر امروز به
مقصود از این مجلس این است که نشر عمل کنند
امروز شاهزاده یافیر اوکه هنوز برخلاف مشروطه
قدمی بر نداشته اگر بخواهند از این نعمت مشروطه
اورا محروم کنند چه باید کرد باید با آنها حالی کرد
که اکاری با کسی ندارد.

آقا سید محمد تقی - درست است این مطلب
در صورتی است که طرف بکنفر باشد اما دهمزاد را
نمی شود اینطور ساکت کرد.

آقا میرزا محمود تاجر - بلکه دو کرو در بگویند
بیرون شهر بفرستند.

محقق الدوله - در این خصوص تحقیق نکنند
مقرین را مجازات بدهند.

آقا سید حسین - اشخاصی که مقصود اینجا
هستند یک نفر مجازات ندیده.

حاج سید ابراهیم - ببینم وزرا ضمانت
میکند یا نه.

آقا سید حسین - ضمانت میکنند.

وکیل الرعایا - این تکراری را که وکیل
مجلس کرده باید معلوم شود که از کجا این
تعیین شده.

وکیل التجار - اگر مقصود سرکشی املاک
است رفتن خودشان اهمیت ندارد اگر مطلب لازمی
است امر دیگر است.

حاج امین الضرب - میگوید مقصود سرکشی
املاک نیست باید بروم آنجا آسیاب خود را جمع
آوری کنم در آنجا حالا که حکومت ندارم یک
رتبه بیابم.

حاج محمد ابراهیم - استدعا میشود که دو
ماه رفتن خود را عقب بیندازند.

صدر نظری - بنده عرض میکنم که از
رفتن ایشان نماند نمیشود بخلاف اصلاح میوه دولتی
چرا باید شاهزاده معظم که گروهها مفارح تربیت
اوشده او را بی کار بگذارند و کار با او رجوع نکنند
بگذارند که برود.

آقا سید مهدی - که نام اینست این طور که
پیش آمده است خودش رفتن را موقوف کند.

آقا میرزا حسین طیب - بلی امروز از انجمن
ها چند نفر منتخب شدند که بروند شاهزاده را قتل
مصرف کنند.

امروز از فراموشی وزیر مالیه استوفی که فرمودند
نکته داریم

آقا میرزا محمود - در قانون مشروطه هیچکس
نباید از عاقبت خود محروم بماند باید بروند تلگراف
خانه معلوم کنند این چند نفر که مقصود شده اند
صاحب استیفاات بروند از نیرالدوله تحقیق کنند
حاج سید اسماعیل - از دکیل مجلس تلگراف
خدمت است.

آقا سید حسین - در صورتیکه از دکیل مجلس
تلگراف شده است باید تحقیق بشود که آنها را کی
مقصود نمیشود چه شده است.

مذاکرات روز یکشنبه در جبهه المرجب
دارالفقروای ملی

خلاصه مذاکرات روز شنبه ۱۷ آقا سید محمد
تقریرات کردند.

آقا سید محمد تقی - عرض مختصری دارم
بر بروز قرار شد و کلا دو ساعت بخریب مانده حاضر
هوند و مشغول تصحیح قوانین شوند هم هذا بعضی از
آقایان حاضر نمیشوند اکید خواهش میشود که عموم
و کلا دو ساعت مقرر حاضر شوند.

آقا سید حسن آبی زاده - خوب است جناب
رئیس قبل از وقت دو مجاز بنشینند تا سایر و کلا
شاید بیایند.

رئیس - این کار بعکس است باید اول و کلا
حاضر شوند مع ذلک بنده در ساعت مقرر حاضر میشوم
و خواهم شد.

در این موقع شروع بقرائت نظامنامه وزارت
داخله شده پس از قرائت چند ماده شروع بذکرات
نمودند.

آقا میرزا سید محمد مجتهد - در وزیر یاره
مطالب که مذاکره شد و راجع بوده واردین بهارستان
نظاره منو خیال کرده اند که مقصود این ها بوده اند
ولی غیر مقصود بعضی از مفسدین هستند که خود را
بلیاس مشروطه خواهان در آورده افساد میکنند
مقصود آنها بوده اند ولی نظار که با کمال معقولیت حاضر
میشوند البته تحقیق نظارت دارند.

آقا سید محمد تقی - رتبه ایست که جناب
حاج الاسلام آقا سید جمال الدین آقایی در همین موضوع
بمجلس مرقوم داشته اند قرائت شد قریب باین مضمون
(البته بر تمام معلوم است که ما از این اساس فرضی
نداشتیم جز وفایت و آسایش عامه و علم الله آنچه از
و کلا شنیده و دیده میشود همین است ولی حالا که
مفسدین القاصه می نمایند چرا در صد رقم بر نمی
آید چند روز قبل بر حسب وعده مقصودی که وزیر
داخله داده بودند تا چند روز دیگر این فائده را رفع
نمایند از آنوقت تا امروز هفت روز میگذرد که تشری
ظاهر نشده و هر یقه از طرف انجمن اصناف
نوشته شده راجع بهمین مطلب است (کافله زبور
قرائت شد قریب باین مضمون) چون از اول
وظیفه این انجمن اینست که بدون اطلاع
جمع اسلام هیچ کاری اقدام نکنند لهذا عرض و
ایفاد می شود در باب افساد خبراتی که در زاده
مفسد حضرت عبدالعظیم هستند و انتشار روزنامهجات
آنها اسباب تهیج ملت شده روز گذشته قریب هزار

نفر با تیرکین کشته شدند و در این بین آنها قتل
و بلای در میان ما ملت است و این رو خیال داشتند
که دکان را بسته و درخواست دفع و رفع این
مفسد را جدا بنمایند در این خصوص هر یک مجلس
مقدس عرض و اظهار شده است دعای همراهی و
جلو گیری از این مفسد داریم بهر طور مصلحت
دانند این اوزان را توفیق و ملت را از شر آنان
آسوده فرمایند.

محقق الدوله - باید در زنده آنها را توفیق
و مساعد آنها را دفع کرد.

آقا میرزا سید محمد مجتهد - کیم
دفع خود آنها متضمن افکاهی باشد توفیق سنک
مظبوطات آنها که دارای افکاهی نبود چرا توفیق
نکردند قرار بود وزیر مقصود برود این سنک را
توفیق نماید بطور شده.

آقا سید حسین - در روز در این باب صحبت
شد قرار بر این شد که جواب بعد الزمراجعت هیئت
و کلا از حضور همایونی معلوم می شود حال معلوم
شود هیئت محترم چه گفتگویی در این خصوص کرده
اند اصناف لوابی نوشته و جواب خواسته اند ملت
بیش از این تاب تحمل ندارد.

میرزا مرتضی قلی خان - حالا دیگر ارا بنها
گذشته است که بعضی ملاحظات بشود قرار شد که
وزیر علوم و وزیر معسوس این سنک را توفیق نمایند
بعد معلوم شد طوری آنها سنک را معطوف داشت
اند که توفیق سنک دارای همان اندازه افکاهی
است که دفع آنها دارا خواهد بود ملت نا سکون
چند دفعه شورش کردند و آقایان حجج اسلام
ممانعت فرمودند حالا دیگر بیش از این تحمل ندارند
صراحت عرض میکنم قرار بگذارید تا سه روزه اصلاح
را از وزارت داخله بخواهیم هر گاه اصلاح شد فیهما
و الا بخود ملت واگذار کنید.

آقا سید مصطفی - انجمن اصناف در
جلو گیری اصناف خیلی جد و جهد کرد ولی دیگر
ممکن نیست که آنها را ساکت نمایند اگر تا سه روز
دیگر اصلاح نشد خیال دارند دکان را باز نکنند
و در مسجد شاه جمع شوند و اصلاح بخواهند.

حاج میرزا علی آقا - در این خصوص حضور اربابان
ترکی برض همایونی رسانیدم که اشخاصی که حال
آنها معلوم است در صدد افساد بین دولت و ملت
هستند ناچار بیاره از وسائل متمسک میشوند چنانچه
بر صدق دعوای خود از عدم موفقیت دولت با ملت
همین تجاوزات شیخ را شاهد قرار داده اند که اگر
دولت با ملت همراه بود شیخ راز فح می کرد
اعلی حضرت اقدس همایون اعلی خلد الله ملکه چنین
فرمودند که چون شیخ از سلسله جلیله علما است
و از خود آقایان بوده ما نخواستیم طوری جاو
گیری کنیم که اسباب اغتشاش شود حالا هم دفع
او باین است که بگذارند خودش بتدریج تحلیل
میرود آنچه بنده استنباط کردم قصد اعلی حضرت
همایونی این بود که رفع او را بصوب مجلس
محول داشته اند بطوری که تولید آشوبی نشود.

حسام الاسلام - یک سهم الزامات ابرار را
برای شیخ همین کنید تا ایشان بیاندیشد.

محقق الدوله - باید مردم را راحت کرد

برنیه بود باید وزارت داخله و بخروج نمود که امور
طوری که صلاحیت داشت رفع فساد او را بکند تا به روزگار
داخله بخواند صغیرا تومان باو بدهد او را بگویند
اوسگر از برای چه زفته است بخترت خدا العظیم دید
مداخل او کم شد از اینجهت رفته است با نجوا الا
درد دیگر ندارد

وکیل التجره - حقوق يك و رهنه و لایسنس كه
يك كنه برخلاف يكی از طایفه نوشته میشود ماموما
رای میدادیم كه با یومروز نام ها بواسطه آن توفیق
شود حالا چه شده است كه هر روز این روزنامه را
كه همه قسم نسبت بهجیح اسلام میدهند توفیق نمیکند
امیت داخله با وزارت داخله است باید این مقاصد را
اصلاح نماید

حسام الاسلام - اگر يك كاسی سرمایه او
تمام میشود و او میشكست معرفت حضرت عید العظیم
بست می نشست مگر مانع میشد به حالا شیخ محمود شكست
است رفته آنجا نحن چست دكان باز كردیم مشغول
كاسی است

آقا سید حسن قلی زاده - خیلی تأیید
میگورم در روز شرحی از يك شعبه از قضیات ملكتو
مقاطرات آن گفتم و مخصوصا گفتند عمل مایه ملكیت
بعدی مفشوش و خطرناك است كه اگر بایست قیام
وزرا و وكلاء دست از كارهای مهم خود بكشند باید
مسامحه نكند و بآن كار بپردازند كیرم تمام ملكیت
و این شخص آتش بزند باید طلاق را بگویند اگر
رایتان اینست صد نفر قراق نرسند شود او را تبعید
كنند و رای میخواید بگیریم من با و از بلند میگویم
كمی رای ندارم و اینكار را خیانت میدانم

آقا سید حسین - لایحه استاضافه را كه خواندید
ایشردم منتظر جواب هستم . اگر در باب
زایه مقدسه رای گرفته نشود تا روز سه شنبه فتنه
بزرگی بر پا خواهد شد كه وزیر داخله هم از عهده
رفع آن بر نیاید

حاج امام جمعه - ایشردم را كه میگویند
شورش خواهند كرد لابد جانی هست كه از آنجا
اطاعت میکنند و آنجا مجلس است باید مردم از اوامر
مجلس اطاعت كنند اگر مطیع مجلس نباشند پس ما
اینجا چرا نشست ایم

میرزا قاضی قلیخان - در این باب از اغطار
كردن بوزارت داخله مقصود این نیست كه فوراً
قراق فرستاده آنها را رنجاند تا بایست عقیده بنده این
است كه از وزارت داخله جداً رفع این فساد را باید
خواست كه توبه فساد بزرگتر نشود

حاج محمد اسمعیل - آبا چیزی كه گفته
شد نباید اجرای آنرا هم ملاحظه نمود این شخص
را از آنجا بیرون كنند بهر جا برود فتنه بزرگتر
بر پا خواهد نمود

میرزا محمود خوالساری - پس
میگویند اینها با كمال آزادی در آنجا نشسته هر چه
میخواهند بكنند و هر چه میخواهند بگویند

رئیس - مطلب دیگر عنوان شود فعلا از این
مطلب انبشود نتیجه گرفت

حسام الاسلام - رای باشد برای روز
سه شنبه

آقا سید محمد جعفر - اگر آنها در تحت
قانون باشند احدی مقروض آنها نخواهد شد غیر از این
هم علاجی متصور نیست

لایحه و نظریه بنویسد الحفظ عدو یاب
تلك الافعال رسیده بود قرائت شد قریب باین
مضمون خدمت و وكلاء نظام محترماً عرض میداد
این شده مصد حسین مؤید الحفظ بهیچ ساق هر
غرضه را با غرض میوروی در حفظ شئون دولت و
خدمت ملت و حفظ تلك الافعال و سایر ولایات
شرح كردیم و قوه قضایا بر مصلحت این دعوی مردم
قبل از حاكمه و اكراف آشهر بهیچ من مسبوق
كنند كه در قاضی از بقیه سرزده تا چه رسد
بغلاف شرح به قریب دو سال است از تلك الافعال
خود را خارج كردیم اخیراً كه مجلس در بانك
گذارد مقرر شد كه حق و توفیق الهیه مطلق است
لماذا مرتب كنیم كه دولت از اقتضای ملكت راجع
تلك الافعال است اگر بطور عدلیه حاضریم كه باین
قانون تأیید كنند از بی نظمی مقاصد زیاد بر مفاطه
آن مترتب است زیرا كه در این مورد زیادی دخل
و از كثر كلام میمانند و آنها را نفع خود ملاحظه
میکند صیب اینستكه رؤسای ولایات بطور امانی
مستند ولی خود رئیس با دولت بطور مفاطه عمل
میکند و باید در این اداره مفتش باشد این بنده
بطور امانی بترتیبی كه از روی قانون مجلس قرار
مگذارد حاضریم كه اداره نمایم و طایفه متقبل میشوم
كه از قرار مفاطه حال هر چه ممكن شود خودم
از كسبه بدمم اگر زیاد عمل سكرت من
دولت باشد در این صورت البته موجب و حق
ضییع برای این خدمت در حق این بنده خواهد
مقرر شد و اگر هم مجلس مقدس امانی برون در
صلاح نداند و بطور ملاحظه میتواند باشد در آن
صورت تأیید خواهد نمود از تومان از مفاطه حاله ملاه
بدمم

مستشار الدوله - قبل از آنكه عمل
تلك الافعال مطرح شود چندین كس مریض دارم البته
چنانكه اختلالات ملكت طوری شده كه اگر چندی
هم باین طور باشد بكنند رفته امرد تماماً كسیست
خواهد شد و اختلالات چند قسم است یکی
اینكه كسانكه زیر ظلم بودند حالا میخواهند
طوری فرار نمایند كه از عدل هم آن طرف برفتند
مثل اینكه گفتند میبایزین زانوی بگورند و آنها
امسال میخواهند هیچ نهند و بكنی دیگر بعضی
از اشباب و قریب است كه روی هم زفته اسم آنرا
تغریك میگویند و این مسئله تا وضوح لازم دارد
باید مواد ششده باشد كه میگویند امر را بكنند
و آن مواد امروز در اینجا خیلی هست از قبیل
توفیها كه دو سال است حقوق آنها داده نشد و
سرباز كه بانها چیزی ندادند و حقوق سایر ارباب
حقوق و غیره علاوه از اینكه عشار در سرحد
موجب اختلال را فراهم كرده اند و خارج هم
فرصت غنیمت سكره دفع این طایفه امردز فقط
بسته باصلاح مایه ملكت است پس تمام وكلاء
فعلا باید در صدد اصلاح این كار بر آیند كه
مفیدین دیگر نتوانند محرك شواد حال چند مدتی
است كه بنده و سایر اعضا كنكسیون خاله
مستول اصلاح این كار هستیم آیه را بنسج بسطه
جامع بود نظریات خودمان را از قبیل بگفتن قبول
و تفاوت عقل و تصدیق و قوه عرض كردیم بیک
مطلب دیگر مسئله خرج است كه باید از آن هم
آندری كاست خود ولی آنطور كه مفیدین هه
میدهند از اینكه میخواهند حقوق مردم را قطع
یا كسر نماید حقوق خرا هیچ قلم نمیتواند قطار

آن قلم های خیلی بزرگ چیزی ممكن میشود و
حالا هم بیچ ماه لا سالی گذشته و هیچ معلوم نیست
كه حقوق مردم بهر ترتیب داده خواهد شد مسئله
دیگر هم در خصوص بانك ملی بود در این خصوص
آندو مذاكره شده كه لازم بگفتن چیست كدام اینست
كه این سرمایه كه معین شده فعلا میسر نباشد پس خوب
است يك حصه تصرف سرمایه معین شود و از جاهای دیگر طوری
كه شود بر آن افزوده گردد و نیز از قبیل تلك الافعال
و غیره چیزی افزوده می شود باید اینها را بتدریج
اصلاح كرد و اعتماد بنده این است كه باصلاح اینكارها
مشغول شوم و بكنی از آنها را اصلاح نمایم بهتر
است باز اشخاص زاویه مقدسه مذاكره و اوقات را
صرف كنیم

وکیل الرعایا - بنده از امر تأیید يك اطلاعی
دارم و آن اینست تفاوت عدل را كه مجلس تصویب
كرده بود از قرا و كسانی كه می دادند نمیگرفت ولی
حقوق املاك ایران كه مال وزراء و اشراف و اعیان
است هیچ تفاوت بانها توجه نشده و نمی دهند اگر
چه آن املاك سبزی نشده است ولی مردمان ایران
ایشردم بی تمیز نیستند خوب است مجلس قدری
توجه بفرمایند كه از آنها هم این تفاوت بیک اندازه گرفته
شود

آقا سید حسن قلی زاده - اینها كرات اول
نمی شود اینطور مطالب دو ملاحظات دارد بكنی اینكه
باید بگوئیم كه دقت شود و بكنی دیگر اینست كه گفتیم
و تكلیف عزمی خود را اختیار حلی دانیم باز بگویم
چنانچه ما دیگر اگر اصلاح مایه نقود صورت یابد
ممكن نخواهد شد و از باب حقوق هم از كس طرف حمله
خواهند كرد الان دو روز است كه ما گرفتار سرانها
هستیم بطوری كه احتیال دولت و اطمینان قبول نمی كنند
تكلیف مجلس است كه فصل مایه را پیش از همه مشغول
اصلاح شود

وکیل التجار - كسیون مایه حالا شكوه
من نمایم خوب بود كه مرصده اصلاح بر میادیم بنده
الان مسئله دارم كه خیلی فایده اش از تلك الافعال بهتر
و بیشتر است حالا تلك الافعال را تصویب می نمایند
مفاطه نباشد یانه

آقا میرزا سید علی قلی - تلك الافعال باقی
آن مجلس باید اینطور رای بدهد كه هر كس زیادتر
می دهد و آنفع بهال دولت و ملت است بآن داده شود
آقا شیخ حسین - حال كدام مطلب را كسیون
مایه در مجلس اظهار كرد كه مجلس در آن هر افسی
نكرد

وکیل التجار - مقصود اینست كه این امر است
راك حال می دهند چرا چندی قبل اظهار نكرده اند
مستشار الدوله - مامم زیر بار ابرار شد
نمیرویم و قبول نمی كنیم كدام ایرانی است كه از
مسئله مایه ایران اطلاع ندارد و خرابی آن را نمی
داند لازم شرح نبوده و نیست

اسدالله میرزا - در هر موقعی كه نفعی برای
دولت و ملت منظور باشد البته نباید آنرا رد كرد
مسئله تلك الافعال قاضی صنیع الدوله خوب است حضرت
می دانند در زمان وزارت عین الدوله سه ماهی آمد
دو حقیقت خواست خدمتی بملوك نمایندگان خدمت
هم كرد در حال كه آنوقت هیچ بوی هوش و آشوب
نور ملكت نبوده كه اعیال نظمی بنده و همما امن بود
میلنی اضافه كردند بدون اینكه صلی داشته باشند

آنکه بعد معلی خواهد پیدا کرد در پنج ساله احراز شود بهر دیاد شاه علاوه پنجاه هزار تومان هم بهر دیاد و دیگران تعارف بایشکشی و غیره دادند و در این حال صد هزار تومان نقد داده و مینویسند که بخواهد خدمتی کند و از کسبه خود چیزی بدمد آیا صحیح است که از او گرفته شود و بدیگری امانی بدهد بقیه بدهد امانی صحیح نیست اگر یکسال کسر آمد این شخص که مقاطعه دارد چون صاحب چیزا می تواند بدمد و میتواند که دویست هزار تومان را از مال خود بدمد آنکسی که می خواهد اینکار را بکند اگر راست میگویی سال اول را نقد بدهد بقیه بدهد باز اگر یکی می خواهد علاوه بدمد بطور مقاطعه باو داده شود صلاح است یا نه

حاج امام جمعه - نظر شما را جلب میشاوم بجنب یک مطلب که دقت نموده بعد رای بعید امر عالی ملاحظه می شود که گفته اند خیلی سخت و خراب بلکه بیشتر از آن است که گفته شود مدتی در اینجا صحبت بانک شده بود که چرا تأسیس نمی شود هر کسی در این باب عقیده دارد ولی عقیده بنده اینست که امنیت نیست و حرفی که گفته می شود راست نیست اگر حرفها راست بود پیره زن ها گوشواره خود را بپوشانند و دهن خود را می گزینند بی آنکه می دانند می گویم کاری را که میکنند طوری باشد که بموجب شرع اختیار برای شما باشد و بتوانید بهم بزنید خوب است هفتاد هزار تومان امروز برای ما خیلی پول است بلکه هزار تومان هم خیلی است اگر ممکن نیست آنقدر مفاسد از این تردیدات برخاسته میشود بلکه از اعتبار دولت و مجلس کاسته میشود که چه عرض کنم

آقای میرزا محمود خوانساری - اعتقاد بنده این است که اگر تلگرافخانه مقاطعه باشد خیلی مفید دارد مثلا سالار الدوله اگر یک تلگرافی میخواستند بکنند که اسباب مفیده بود بعضی جلب نفع خود بدون ملاحظه آن تلگراف را مضایقه می کردند پس باید تلگرافخانه امانی باشد که آنچه صلاح دولت و ملت است تلگراف کنند فقط ملاحظه جلب نفع نمایند

مستشار الدوله - در اینجا این که نه ادارات مثل تلگرافخانه و غیره صحیح نیست امانی داده شود زیرا که خرج تراشی میکنند اینکه میگویند از بی نظمی تولید فساد میشود ترتیب و نظم اداره دولتی باین مسئله ندارد ممکن است که بشرایط صحیح داده شود و رئیس مشورل باشد که تولید فساد و بی نظمی نشود

آقای سید حسن قتی زاده - تلگرافخانه باید مقاطعه باشد و اگر کسی رای بدهد که امانی باشد ضرر بدولت زده است حال میخواهد تغییر بدهد باید این طور گفت که در زمان استبداد در یکسال حکومت یکبارگی را چند دفعه تغییر میدادند و آن حکومت مخارج زیاد نموده ببقایات لازم رسیده و هیچ جا حساب نمیشد ولی حالا که ملکیت قانونی شده باید آن دخلی را که برای خود قرار داده اند به مردم بدهد و متعاقب حالا که این نوع قانون است اگر چیزی قرار داده شد بهم نمیخورد

اسدالله میرزا - شما تمام معاهدات زمان استبداد را بهم زده اید که اینهم بر هم بخورد (جمعی گفتند معاهده داخلی دولت غیر از معاهدات با خارجه است)

رئیس - شما آنچه عقیده تان بود بطور اکمل گفتید و حالا هر چه بگوئید طرف هستید امروز هم نمیشود را گرفت فعلا مسئله خالصه عنوان شود تا روز مشنبه نتیجه گرفته شود

موتمن الممالک - صورتی از کمیسیون مالی در باب خالصات اظهار داشت که خلاصه آن مشتمل بود بر اینکه املاک خالصه تا حال هر سال از نقد هزار تومان تا دو هزار تومان اضافه داشت ولی حسن همیشه از آن مقدار تاهشت هزار خروار کسر میکرد یک صورتی صدین الدوله و نصرة الممالک داده بودند که ملاحظه شده بعد صورت دیگری کمیاتی تجار دادند که علاوه از عمل صدین الدوله و نصرت الممالک چهارده هزار تومان در پنج سال میدهند بعد شخصی دیگر صورتی یکده که غیر از امسال در سال اول ده یک علاوه میدهند و در ۳ سال آخر سیصد و کسری و اضافه که در این مدت داده میشود صد و بیست و یک هزار و سیصد و شصت و چیزی میشود حال مجلس هر کدام از این سه صورت را تصویب میکند اظهار شده ختم شود

وکیل التجار - روز اول عنوان شد که صدین الدوله و نصرة الممالک از آن جزو جمعی که دارد چهار هزار خروار جنس و چهار هزار خروار گاه علاوه میدهند حالا این جزو جمع باین اندازه از کجا پیدا شد

مستشار الدوله - امسال که اقبال الدوله خواست قبول کند جزو جمع دیوانی افزوده کرد صدین الدوله و نصرة الممالک رقم دادی اقبال الدوله افزودند دیگران بر رقم دادی ایشان افزودند

رئیس - یعنی صدین الدوله و نصرة الممالک بر جزو جمع اقبال الدوله افزودند نه بر عمل کرد او **وکیل التجار** - چون مجلس برای صدین الدوله و نصرت الممالک رای داد خوب است بخود آنها رجوع شود

حاجی محمد قتی - مجلس رای نداد که به آنها داده شود رای داد که از اقبال الدوله گرفته شود

وکیل التجار - مجلس با رای ندهد یا اگر رای داد هر چه باشد نباید بر گردد زیرا که همان صبی را پیدا میکند آقای حاجی امام جمعه فرمود **رئیس** - امشب رای گرفته نمیشود بماند برای سه شنبه

محقق الدوله - این شخص ثالث امسال را چه قبول میکند و تکلیف عمل امسال چیست **مستشار الدوله** - امسال را خود اقبال الدوله از روی قلمدادی که نموده است میدهد

مذاکرات روز سه شنبه دهم رجب دارالشورای ملی خلاصه مذاکرات روز یکشنبه را آقای سید محمد قتی قرائت کردند

آقای سید حسن قتی زاده - به ملاحظه این که قرار شد دو جماعت بزور ماند مجلس بتقد و عده مکلفی حاضر نمیشوند خوب است یکی از فصول نظامنامه مصطفی که حضور دولت از کارلار در انعقاد مجلس لازم شمرده اند تغییر داده شود و حضور نصف

را کافی بناییم (جمعی گفتند که آنوقت این عده هم حاضر نمیشوند)

آقای سید محمد قتی - امروز بر حسب قرار داد حضرت ریاست حاضر شدند ولی سایرین حضور نیافتند این طور هم که جناب قتی زاده فرمودند صحیح است ولی آنوقت احتمال میرود که این اشخاص هم حاضر نشوند (درین موقع شروع بقرائت نظامنامه وزارت داخله شد) پس از قرائت فصول و مواد چند شروع شد به مذاکرات مهمه به لحاظ اینکه در یکی از مجالس گذشته از طرف یکی از وکلا تعرضی در خصوص خروج قاضی قزاق از تحت نظر و اختیار دادن او را بر حقن ساوجبلاغ شده بود از این پرو قاضی قزاق لایحه مسبوط مفصلی در تیسر ده زده خود از تصحیر و خیانت و اظهار مراتب خدمت و صداقت خود بمجلس عرض و اظهار داشته بود از طرف اقبال و کلا اظهار شد که در این باب مجلس اظهار رای نمی نکرد و صورتی هم که از طرف یک نفر در این خصوص اظهاری شده سایرین امتناع ورزیدند

آقای سید محمد قتی - امروز بر حسب قرارداد حضرت رئیس قبل از وقت حضور بهر رسانیدند ولی سایرین از وکلا باستثنای ده نوزده نفر حضور نداشتند از عموم و کلا محترماً استدعا میشود که بعدا در ساعت دو بزور ماند حاضر شوند و اظهار عرض میکنم روز یکشنبه دو مطلب تا تمام مانده که باید متفکره شود یکی در خصوص لایحه سرکار والاموید السلطنه در خصوص تلگرافخانه دیگری در خصوص عمل خالصیات

آقای سید حسن قتی زاده - کرار عرض کرده ام باز هم گفته و میگویم مالیه مملکت باندازه لازم باصلاح است که بقیه بدهد باید و کلا و وزرا یک قسمت عده از اوقات خودشان را صرف این عمل کنند حالا یک مسئله مهمی خارج از عمل مالیه است لازم میدانم عرض کنم و آن این است مادو تکلیف داریم یکی وضع قوانین دیگری نظارت و مراقبت در اجرای آن اگر بنای شود هر قانونی از مجلس بگذرد و بجهت هم برسد ولی در موقع اجرای گذارد نمیشود نتیجه از این وضع و جعل قانون مترتب نخواهد شد این ایام یک مطلب مهمی پیش آمده که بقیه بدهد از وقوع آن رخنه با اساس مشروطیت وارد آمده و آن رخنه اینست که یکی از قوانین لازمه مشروطیت از دم استنطاق و تحقیق در معاکمات و مجازات است این روزها در موقعی که وکلا بحضور همایونی شرفیاب میشوند بعضی اتحاد دولت و ملت در همان اوقات یک نفر را بدون استنطاق بقتل رسانیده اند

مستشار الدوله - جانی با قاتل کلیه باید تحقیق و استنطاق شود بعد از ثبوت بموجب حکم قانون مجازات شود این قانون لازم ملزوم مشروطیت و اسلام است لازم بنوشتن قانون نیست

آقا سید حسن قتی زاده - مقصود اینست که در آن زمان که میخواستم مشروطیت را قوه بنهیم بندهم بواسطه همین کشتن بدون استنطاق یک رخنه بر اساس مشروطیت وارد آمد

مستشار الدوله - چنانچه الان یکی از مسایب این کار این شده که حاجی علی رضا خان را بکمان این که محرک او بود مجلس کرده چوب زده اند و حالا مجمل مانده هر کدام از این تمجیل نگاشته بودند مطلب معلوم میشد که او مقصر هشت یانست بجهت همین مسایب است که قانون حکم میکند در هیچ